

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS KOMMISSION

Bryssel den 14.06.2002
KOM(2002) 315 slutlig

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Europeiska kommissionens första delrapport om det praktiska genomförandet av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet (2000-2006)

RAPPORT FRÅN KOMMISSIONEN

Europeiska kommissionens första delrapport om det praktiska genomförandet av den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet (2000-2006)

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1.	Från Leonardo I till Leonardo II	3
2.	Den politiska ramen.....	4
2.1	Den övergripande strategin.....	4
2.2	Komplementaritet mellan olika politikområden	5
3.	Programförvaltning: organisation och rutiner.....	6
3.1	Organisation av programförvaltningen.....	6
3.2	Hur programförvaltningen fungerar	7
4.	verksamhet under 2000 och 2001	10
4.1	Urvalsförfarande A: Projekt som avser transnationell rörlighet	10
4.2	Urvalsförfarande B: Pilotprojekt, språkkompetens, transnationella nätverk.....	11
4.3	Urvalsförfarande C: Referensmaterial, temaåtgärder, gemensamma åtgärder	13
4.4	Nätverket Euroguidance	14
4.5	Projektdeltagande och målgrupper.....	15
4.5.1	Deltagande av företag, särskilt små och medelstora företag	15
4.5.2	Lika möjligheter för kvinnor och män.....	16
4.5.3	Deltagande av kandidatländer	17
5.	Projekttuppföljning.....	17
5.1	Övervakning av löpande projekt	17
5.2	Spridning av resultaten från Leonardo da Vinci-projekt	18
5.3	Tillvaratagande av resultaten från Leonardo da Vinci-projekt	19
6.	Slutsatser och vidare åtgärder	20

BILAGOR

Inledning

Leonardo da Vinci är Europeiska gemenskapens åtgärdsprogram för genomförande av en yrkesutbildningspolitik i Europa. Programmet har till syfte att utveckla kvalitet, främja förnyelse och den europeiska dimensionen i system och metoder för yrkesutbildning och är ett nyckelinstrument för livslångt lärande på europeisk nivå.

Med tanke på programmets betydelse enades alla berörda parter om att redan på ett tidigt stadium övervaka hur den planerade verksamheten genomförs. Enligt artikel 13.5 i rådets beslut från 1999 ska därför kommissionen senast den 30 juni 2002 lämna en första delrapport om programmets inledande praktiska genomförande till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén. Det är för att fullgöra denna skyldighet som denna rapport har utarbetats.

I rapporten görs en genomgång av de berörda aktörernas verksamhet under programmets första två år. Denna **verksamhetsrapport** har inte till syfte att bedöma programmets effektivitet och verkan, eftersom man ännu befinner sig i ett för tidigt skede av programmet. Rapporten ska däremot kunna användas som **underlag för framtida utvärderingar**. Den bygger på information som finns inom kommissionen samt på material som ställts till förfogande av vissa deltagarländer.

1. FRÅN LEONARDO I TILL LEONARDO II

Den andra etappen av Leonardo da Vinci bygger på erfarenheterna från den första etappen som genomfördes mellan 1995 och 1999. Inför den andra etappen har tillfället tagits i akt för att **rätta till en del tidigare strukturella brister**.

- Antalet programmål har minskats från 19 till 3.
- Antalet programområden har reducerats från 23 till 5.
- Två av dessa fem områden har fått en klar prioritering: transnationell rörlighet (39 % av budgeten) och pilotprojekt (36 % av budgeten).
- Den totala budgeten har ökat från 620 miljoner euro för perioden 1995–1999 till 1 150 miljoner euro för perioden 2000–2006.
- Under den andra etappen avser man att ge bidrag till färre projekt men med större potentiell verkan.
- EU:s inbjudan att lämna projektförslag ska numera gälla i flera år (tidigare gällde inbjudan endast i ett år) för att skapa större förutsägbarhet och tillförlitlighet för potentiella användare.
- För att ansökningsförfarandet ska bli mer användarvänligt och öppet har man infört ett urvalsförfarande i två led, preliminära projektförslag och slutliga projektförslag.

2. DEN POLITISKA RAMEN

2.1 Den övergripande strategin

Leonardo da Vinci-programmet ska främja samarbete inom den yrkesinriktade undervisningen och utbildningen för att uppmuntra till livslångt lärande. Programmets allmänna inriktning och struktur bygger på **artikel 150 i fördraget**, vilken är den primära rättsliga grunden för beslutet att upprätta den andra etappen av programmet. I artikel 150 föreskrivs att gemenskapen ska genomföra en yrkesutbildningspolitik som ska understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut ska respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

I detta avseende har **Leonardo da Vinci-programmet tre huvudmål:**

1. Att förbättra färdigheter och kvalifikationer hos deltagare i grundläggande yrkesutbildning.
2. Att förbättra kvaliteten på och tillträdet till fortlöpande yrkesutbildning.
3. Att främja och förstärka yrkesutbildningens bidrag till förnyelseprocessen.

För att **konkretisera dessa mål** för dem som vill söka bidrag har kommissionen med programkommitténs hjälp fastställt sex prioriterade områden för den första inbjudan att lämna projektförslag:

- **Prioriterat område nr 1 - Anställbarhet**
- **Prioriterat område nr 2 – Partnerskap mellan organ för yrkesutbildning och företag**
- **Prioriterat område nr 3 - Social integrering av missgynnade grupper på arbetsmarknaden**
- **Prioriterat område nr 4 - Anpassningsförmåga och företaganda**
- **Prioriterat område nr 5 – Informations- och kommunikationsteknik (IKT)**
- **Prioriterat område nr 6 – Öppenhet vad gäller kvalifikationsbevis**

Till skillnad från programmets första etapp hänvisas i den andra etappen tydligt till **livslångt lärande** som ett övergripande mål. Programmet är avsett för människor i **alla åldrar** och **alla yrkesgrupper**. Det ger även möjligheter att slå broar mellan yrkesutbildning och närliggande politikområden, t.ex. genom gemensamma åtgärder med programmen för allmän utbildning och för ungdom.

Vid Europeiska rådets möte i Lissabon i mars 2000 bekräftade stats- och regeringscheferna den betydelse som livslångt lärande har när det gäller att göra Europeiska unionen till världens mest konkurrenskraftiga och dynamiska kunskapsbaserade ekonomi. Efter ett europeiskt samråd i vilket 12 000 experter och medborgare deltog antog kommissionen i november 2001 meddelandet "Att förverkliga det Europeiska området för livslångt lärande" [KOM 2001(678) slutlig]. I detta meddelande föreslås sex prioriterade insatser som ska genomföras på alla nivåer. I dokumentet presenteras också en politisk ram för utveckling av den allmänna och den yrkesinriktade utbildningen i Europa samt viktiga byggstenar för konsekventa och övergripande strategier för livslångt lärande på nationell nivå.

I framtiden kommer livslångt lärande att vara den vägledande principen för all programverksamhet. Kommissionen kommer att använda programmet som ett viktigt instrument för att genomföra sin strategi för livslångt lärande. Inför nästa inbjudan att lämna projektförslag för 2003 och 2004 har kommissionen, i samarbete med programkommittén, valt ut tre av de sex prioriterade insatser som föreslagits i kommissionens meddelande "Att förverkliga det Europeiska området för livslångt lärande" (KOM 2001(678) slutlig), eftersom dessa principiellt har till syfte att stödja genomförandet på europeisk nivå. Alla projektförslag som lämnas in måste därför knyta an till en av dessa prioriterade insatser.

- **Att värdesätta lärandet:** Projektförslagen kan utgöra ett bidrag till kartläggning, bedömning och erkännande av informellt och icke-formellt lärande eller till överföring och ömsesidigt erkännande av formella utbildnings- och examensbevis.
- **Nya former av lärande och undervisning samt grundläggande färdigheter inom yrkesutbildning:** Projektförslagen kan utgöra ett bidrag till utvecklingen av nya inlärningsmetoder för att förbättra grundläggande färdigheter, bl.a. elementära färdigheter (t.ex. lära sig att lära), nya färdigheter (t.ex. IKT-färdigheter) och möjlighet att vistas utomlands (t.ex. främmande språk).
- **Studie- och yrkesvägledning:** Projektförslagen kan utgöra ett bidrag till att förbättra den europeiska dimensionen i studie- och yrkesvägledningen genom utbyte av erfarenheter och standarder.

Genom att minska antalet prioriteringar från sex till tre har programmet förenklats ytterligare och förtydligats för användarna. Avsikten är inte att ersätta de tre befintliga programmålen, utan att göra målen mer operativt inriktade på livslångt lärande. Genom denna rationalisering kommer programmet att ha ännu bättre förutsättningar att slå igenom och skapa ett mervärde på europeisk nivå.

2.2 Komplementaritet mellan olika politikområden

Kommissionen medgav att komplementaritet med andra relaterade politikområden under den första programperioden (1995–1999) var bristfällig och har därför utarbetat ett mer strategiskt och systematiskt tillvägagångssätt för en bättre samverkan med andra EU-program. Som ett konkret resultat av detta kommer andra avdelningar inom kommissionen att ta större hänsyn till Leonardo da Vinci-programmet vid utformningen av sina strategiska åtgärder.

I förslaget till EU:s sjätte ramprogram för forskning för perioden 2002–2006 har forskning i livslångt lärande tagits med som en **prioriterad åtgärd** under den tematiska prioriteringen "Medborgare och styrelseformer i ett kunskapsintensivt samhälle". Detta kommer att stärka komplementariteten mellan Leonardo da Vinci-programmet och det nya forskningsprogrammet både på det strategiska planet och på projektnivå.

Det är viktigt att det råder komplementaritet mellan dels Leonardo da Vinci-programmet, dels **Europeiska sysselsättningsstrategin och Europeiska socialfonden (ESF)**, eftersom dessa också bidrar till utvecklingen av den mänskliga resurspotentialen i Europa. I ett dokument som kommissionen lade fram för programkommittén i november 2001 beskrivs ett övergripande tillvägagångssätt samtidigt som en rad konkreta åtgärder föreslås för att förbättra komplementariteten mellan Leonardo da Vinci-programmet och den verksamhet som bedrivs genom ESF. Dokumentet har till syfte att undvika dubbelfinansiering och öppnar ytterligare möjligheter att utnyttja resultaten från Leonardo da Vinci-programmet i ESF:s verksamhet. Det presenterades och diskuterades inom ESF-kommittén i mars 2002.

Kommissionen kommer inom en snar framtid att vidta åtgärder för att stärka samarbetet med närliggande politikområden i enlighet med meddelandet om livslångt lärande.

3. PROGRAMFÖRVALTNING: ORGANISATION OCH RUTINER

I slutrapporten om den första etappen av programmet (1995–1999) konstaterades stora brister i handläggningen av programmet. För att komma till rätta med detta förstärkte rådet rollen för de förvaltningsstrukturer som inrättats i medlemsstaterna, dvs. de nationella programkontoren (artikel 5 och bilaga III i rådets beslut). Programkontorens verksamhet är omfattande. De har en viktig uppgift att fylla på alla projektstadier, från projektrådgivning, projekturval och projektövervakning till slutbetalning.

3.1 Organisation av programförvaltningen

Det **triangelförhållande** som råder mellan kommissionen, nationella myndigheter och nationella programkontor när det gäller programmets förvaltning har stärkt partnerskapet mellan dessa tre aktörer. Efter att ha diskuterat frågan med medlemsstaterna antog kommissionen ett beslut för att reglera medlemsstaternas och kommissionens ansvar gentemot de nationella programkontoren för Leonardo da Vinci-programmet (K(2000) 402 slutlig, 18.2.2000). Genom detta fastställs klara riktlinjer och regler från EU:s sida samtidigt som ansvarsfördelningen tydliggörs.

- **Europeiska kommissionens uppgift**

Kommissionen är ansvarig för att programmet genomförs i överensstämmelse med rådets beslut.

För att konkret och effektivt fullgöra denna uppgift har kommissionen **anpassat** organisationen av **den ansvariga interna avdelningen** till programmets behov.

Efter en öppen anbudsinfordran undertecknade kommissionen ett avtal med en **byrå för tekniskt stöd**. Till skillnad från den första etappen ska detta kontor ge stöd till tre program: Leonardo da Vinci, Sokrates och Ungdom. Detta innebär en positiv rationalisering av det tekniska stödet på EU-nivå. Byrån för tekniskt stöd tar hand om vissa organisatoriska uppgifter och sekretariatstjänster i samband med bedömningen av projektförslagen och sköter de stödfunktioner som krävs på vissa områden (projektövervakning, organisation av möten, upprättande av avtal) för att programmet ska kunna genomföras smidigt på EU-nivå.

- **Leonardo da Vinci-kommitténs uppgift**

Programkommitténs uppgift är att biträda kommissionen vid genomförandet av programmet. Kommittén består av två företrädare för varje **medlemsstat** med kommissionens företrädare som ordförande. Vidare finns företrädare för de **kandidatländer** som deltar i programmet. Företrädare för **arbetsmarknadens parter** både på nationell nivå och på EU-nivå deltar i kommittén som observatörer.

Kommittén **medverkar** liksom tidigare **fullt ut i de beslut som måste fattas för att genomföra programmet**.

I enlighet med en strikt tillämpning av rådets beslut om kommittéförfaranden (beslut 1999/468/EG) och efterföljande överenskommelse med **Europaparlament** hålls parlamentet sedan mitten av 2001 **fullständigt informerat** om alla åtgärder som rör programmets

förvaltning. Detta innebär att alla dokument som kommissionen lägger fram för programkommittén vidarebefordras till Europaparlamentet och att parlamentet har insynsrätt under en fyra veckors period mellan ett kommittéyttrande och kommissionens beslut.

- **De nationella myndigheternas uppgift**

I överensstämmelse med den ökade decentraliseringen av programförvaltningen har de nationella myndigheternas roll förstärkts jämfört med den första etappen.

Enligt kommissionens beslut av den 18 februari (K(2000) 402 slutlig) är de nationella myndigheterna numera ansvariga, inom sitt behörighetsområde, för den samordning, den integrerade förvaltning och den uppföljning som krävs för att programmålen ska uppnås. De ska därvid låta alla parter som berörs av yrkesutbildning medverka. De ansvarar också för att relevant information om programverksamheten sprids till allmänheten och ska vidta åtgärder för att undanröja hinder för deltagande i programmet. Generellt sett ska de vidta de åtgärder som behövs för att programmet ska fungera effektivt på nationell nivå.

- **De nationella programkontorens uppgifter**

Sedan programförvaltningen har decentraliserats **förvaltas omkring 83 % av programmets budgetmedel av de nationella programkontoren**. Förutom rent administrativa uppgifter har de även följande särskilda arbetsuppgifter:

- Att sammanställa och publicera information om inbjudningar att lämna projektförslag.
- Att organisera bedömningen av projektförslag som omfattas av urvalsförfarandena A och B samt urvalet av projekt som omfattas av urvalsförfarande A.
- Att upprätta, skicka ut, övervaka och kontrollera avtalen och sköta avtalsenliga utbetalningar till projektansökare inom ramen för de decentraliserade programområdena.
- Att ge information och råd till programdeltagare och sprida projektresultaten.

3.2 Hur programförvaltningen fungerar

När det gäller själva genomförandet av den andra etappen har man velat **rationalisera förvaltningsstrukturerna samt förenkla och påskynda förfarandena**. I slutsatserna från den slutliga nationella utvärderingen och i den externa utvärderingen av den första etappen (1995–1999) påpekades att programmet hade hämmats av komplicerade handläggningsrutiner. Kommissionen medgav detta i sin slutrapport om genomförandet av den första etappen och föreslog flera åtgärder för att förbättra rutinerna.

- **Samspel mellan förvaltningsstrukturerna**

Under **övergången** från den första till den andra etappen gjorde kommissionen och de nationella myndigheterna gemensamma ansträngningar för att införa den nödvändiga administrativa strukturen. Medlemsstaterna valde lämpliga nationella förvaltningsstrukturer och informerade allmänheten om programmet. Kommissionen offentliggjorde med stöd av programkommittén den första inbjudan att lämna projektförslag med de sex prioriterade områdena. Kommissionen och programkommittén såg också till att anvisningarna för projektansökare och presentationen på Internet gjordes mer användarvänliga.

Det är framför allt de nationella programkontorens arbetssätt som är av central betydelse för genomförandet av stora delar av programmet. Programkontoren inrättades under första halvåret 2000 i samtliga deltagarländer. Dessa strukturer har utsetts av de respektive nationella myndigheterna och har slutit driftsavtal med kommissionen. Samtliga dessa strukturer upprättades i tillräckligt god tid för att den första ansökningsomgången under 2000 skulle kunna organiseras på ett smidigt sätt.

Såväl kommissionen som de nationella myndigheterna **bevakar** på nära håll hur de nationella programkontoren bedriver sin **verksamhet**. De nationella myndigheterna genomför revisioner av sina kontor. Kommissionen anordnar med jämna mellanrum möten i Bryssel med företrädare för de nationella programkontoren för att diskutera förvaltningsfrågor av gemensam betydelse. Programkontorens verksamhet övervakas dessutom genom regelbundna besök av tjänstemän från kommissionen och även genom särskilda granskningar.

Under de första två år som de nya bestämmelserna tillämpades har programkontoren **gradvis** blivit **mer självbestämmande** när det gäller kvalitetsaspekter och ekonomisk förvaltning. Rapporterna är i regel positiva, bl.a. vad gäller programkontorens iakttagande av EU-riktlinjerna. De problem som i ett fåtal fall har uppstått med dessa nya strukturer har inte haft någon inverkan på programförvaltningen i allmänhet. En stor fördel med att programmet förvaltas av ett nätverk av nationella programkontor är att ett problem som uppstår i ett visst land inte får någon negativ inverkan på projektansökare/projektdeltagare i andra länder.

De **nationella myndigheterna** fullgjorde redan vid starten av den andra etappen sin skyldighet att informera allmänheten genom att i början av 2000 anordna presentationer och introduktionsmöten för att informera potentiella deltagargrupper om programmet. EU-bidrag lämnades till dessa evenemang som väckte stort intresse från målgruppernas sida.

En mer djupgående utvärdering av hur bestämmelserna om nationella programkontor genomförs borde göras under 2002. Utvärderingen bör samordnas mellan programmen Leonardo da Vinci, Sokrates och Ungdom såsom föreskrivs i kommissionens respektive beslut.

- Förvaltningskostnader

Kostnaderna för förvaltningen av Leonardo da Vinci-programmet består dels av bidrag till driftskostnaderna för de **nationella programkontoren**, dels av kommissionens **administrativa kostnader** för tekniskt stöd. Dessa kostnader var följande:

Budgetår	EU-bidrag till nationella programkontor (i % av den totala budgeten)	EU-kostnader för tekniskt stöd på EU-nivå (i % av den totala budgeten)	Summa
2000	11 010 995 euro (6,4)	4 418 588 euro (2,6)	15 429 583 euro (9,0)
2001	11 269 948 euro (6,4)	3 321 073 euro (1,9)	14 591 021 euro (8,3)
Summa	22 280 943 euro (6,4)	7 739 661 euro (2,2)	30 020 604 euro (8,6)

Kostnaderna för programförvaltningen uppgår således till 8,6 % av den totala budgeten, vilket är en effektivitetsvinst jämfört med den första etappen då de uppgick till 10 %.

- **Utbetalningar till projekt**

De alltför stora **betalningsförseningar** som uppstod under den första etappen förorsakade stora problem. Kommissionen medgav detta i sin slutrapport om den första etappen och vidtog ett antal åtgärder för att komma till rätta med problemet.

För det första innebär **decentraliseringen av programförvaltningen** att de nationella programkontoren gör utbetalningarna direkt till projektansökarna. Till skillnad från den centraliserade struktur som tillämpades under den första etappen står de nationella programkontoren närmare aktörerna på fältet. Samtidigt har de fått större möjligheter till **flexibilitet** i hanteringen av utbetalningar.

För det andra införde kommissionen i de programdelar som den själv administrerar det decentraliserade system för ekonomisk förvaltning som föreskrivits i den interna reformen av kommissionen. Utbetalningarna handläggs således av de enheter som är direkt ansvariga för programförvaltningen.

- **Förenklade rutiner**

Att införa förenklade och snabbare rutiner till förmån för användarna har tillmätts stor betydelse under dessa första två år. I det följande redogörs för de olika initiativ som kommissionen har tagit i samarbete med programkommittén och med beaktande av de synpunkter som framförts av nationella programkontor och initiativtagare på fältet.

Redan under 2000 förenklades de formella urvalskriterierna för projektansökare. Vissa mindre relevanta kriterier togs bort för klarhetens skull.

Kommissionen reducerade ansökningsformulärens längd till en tredjedel av formulären för den första etappen (1995–1999). Den ekonomiska och administrativa handledningen förenklades betydligt jämfört med den första etappen. De uppgifter som begärs in av projektansökarna reducerades till ett strikt minimum.

Kommissionen gjorde, med hjälp av en expertgrupp som utsetts av de nationella myndigheterna, en grundlig översyn med påföljande förenkling och rationalisering av alla rapportformulär och utvärderingsdokument som ska användas under projektets löptid.

Kommissionen tog fram standardformulär för utvärdering av del- och slutrapporter. Dessa ställdes till förfogande för samtliga nationella programkontor. Detta innebär att projekten numera kan övervakas på ett enhetligt och rationellt sätt och utan onödiga påfrestningar på projektförvaltningen.

En viktig fråga var att **minska tiden mellan den tidpunkt då projektförslaget lämnas in och tidpunkten för det slutliga urvalet**. I rådets beslut har urvalsprocessen begränsats till högst nio månader. Idag tar det i genomsnitt sju månader för att handlägga en ansökan och genomföra urvalet. Situationen är ännu bättre för projekt som gäller transnationell rörlighet där urvalet redan är klart efter i genomsnitt tre månader.

4. VERKSAMHET UNDER 2000 OCH 2001

I bilaga 1 och 2 ges en översikt av programverksamheten i form av inflöden (budgetutfall) och utflöden (antal deltagare i projekt som gäller transnationell rörlighet och antal projekt, total finansiering uppdelad efter deltagarland).

4.1 Urvalsförfarande A: Projekt som avser transnationell rörlighet

Det **allmänna syftet med dessa projekt** är att ge studerande i yrkesutbildning finansiella medel för att få erfarenhet av arbete eller utbildning utomlands inom ramen för ett transnationellt projekt. Transnationell rörlighet är det största enskilda programområdet med 39 % av den totala budgeten. Varje projekt omfattar ett antal deltagare som tillhör samma målgrupp.

Detta ”**decentraliserade**” förfarande handläggs på nationell nivå genom de nationella programkontoren. Ansvar för den övergripande övervakningen och för upprättandet av specifikationer ligger dock kvar på EU-nivå där kommissionen och medlemsstaterna samarbetar inom ramen för programkommittén. Projektansökare (som ska vara organisationer och inte enskilda personer) ska lägga fram sina förslag till projekt för transnationell rörlighet enligt de regler som anges i EU:s inbjudningar att lämna projektförslag direkt till det nationella programkontoret i sitt hemland. Det nationella programkontoret agerar som företrädare för medlemsstaten och väljer ut lämpliga projekt utifrån specifikationer som upprättas på EU-nivå.

Enligt beslutet ska kommissionen anslå ett **globalt årligt stödbelopp** till varje medlemsstat. Beloppets storlek fastställs enligt ett antal kriterier. Tillämpningen av dessa kriterier har beslutats i detalj av programkommittén på initiativ av kommissionen. Det finns således **förutbestämda och gemensamt överenskomna** bedömningsgrunder för hur stödet ska fördelas mellan varje enskilt land.

Under de två aktuella åren beviljades sammanlagt **141,2 miljoner euro** i EU-bidrag. Totalt sett har ungefär **4 800 projekt valts ut och 75 500 individuella stipendier tilldelats** för studier eller praktik utomlands. Dessa stipendier kan uppdelas enligt följande:

- Omkring 35 500 stipendier till **studerande i grundläggande yrkesutbildning** (vanligen praktikperioder på tre veckor till nio månader vid företag eller utbildningsorganisationer).
- Omkring 15 400 stipendier till **högskole- och universitetsstuderande** (mellan tre och tolv månaders praktik i företag utomlands).
- Omkring 14 000 stipendier till **unga yrkesarbetare och nyutexaminerade från universitet/högskola** (praktikperioder på två till tolv månader vid företag och utbildningsorganisationer utomlands).
- Omkring 10 600 stipendier till **personal inom yrkesutbildningen** (dvs. personalansvariga, utbildningsplanerare, yrkeslärare, yrkesvägledare och handledare för transnationella utbyten under ett till sex veckor). Kandidatländerna är synnerligen väl representerade i denna målgrupp.

Leonardo da Vinci-programmet är **det enda EU-program** som erbjuder praktik och utbildning över nationsgränserna för dessa särskilda målgrupper. Det bör påpekas att

programmet omfattar hela 30 deltagarländer (15 medlemsstater, 3 EES-länder och 12 kandidatländer).

- **Transnationell rörlighet har varit särskilt eftertraktad** bland målgrupperna. I vissa länder har programkontoren mottagit ansökningar motsvarande tre gånger de disponibla medlen. För att bättre tillgodose den stora efterfrågan har kommissionen i samarbete med programkommittén beslutat att öka 2001 års budget för transnationell rörlighet med 3,6 % jämfört med 2000. Under vart och ett av dessa två år har ungefär 37 750 stipendier finansierats genom programmet, vilket är en ökning med drygt 45 % jämfört med den första etappen.

Kommissionen kommer att bygga vidare på verksamhetens popularitet och i samarbete med de ansvariga förvaltningsstrukturen lägga större vikt vid **kvaliteten på dessa utlandsvistelser**. Ett av sätten att höja kvaliteten är "Europass-Utbildning". Det infördes i januari 2000 genom rådets beslut om främjande av europeiska utbildningsavsnitt i varvad utbildning, däribland lärlingsutbildning. **Kopplingarna mellan "Europass-Utbildning" och programmet** är många:

- För det första står dokumentets ursprung att söka i ett Leonardo da Vinci-projekt.
- För det andra har programmet genom att utfärda ett Europass till Leonardo da Vinci-stipendiater **bidragit till att göra** detta nya EU-initiativ **så populärt**. Under 2000 och 2001 genomfördes många europeiska utbildningsavsnitt inom ramen för Leonardo da Vinci-programmet, om än i betydligt varierande omfattning från land till land. Detta beror delvis på en institutionell koppling, nämligen att många nationella kontaktpunkter för Europass också fungerar som programkontor för Leonardo da Vinci.
- För det tredje ger utlandsvistelsen ett **större kvalitativt värde** för deltagare i Leonardo da Vinci-programmet som använder sig av Europasset. Med Europass-Utbildning kan personen i fråga dokumentera sina konkreta erfarenheter från utbildning eller arbetspraktik utomlands.

I nästa inbjudan att lämna projektförslag för åren 2003/2004 kommer kommissionen varmt att rekommendera att individuella utlandsvistelser dokumenteras genom ett Europass-Utbildning eller andra dokument som erkänner eller intygar utlandserfarenheter.

4.2 Urvalsförfarande B: Pilotprojekt, språkkompetens, transnationella nätverk

Detta **halvdecentraliserade** urvalsförfarande består av två led varvid deltagarlandet bedömer och väljer ut preliminära projektförslag medan kommissionen, med hjälp av oberoende experter, bedömer och rangordnar de slutliga projektförslagen. Kommissionen och varje enskilt land samråder om sina slutsatser varefter kommissionen upprättar en slutlig förteckning över utvalda projekt. Detta förfarande tillämpas på följande programområden:

- **Pilotprojekt**

Pilotprojekt är det **näst största programområdet** med 36 % av den totala budgeten. Programmet ger bidrag till utformning, utveckling, utprovande och bedömning av transnationella pilotprojekt för att utveckla och/eller sprida förnyelse inom yrkesutbildningen. EU-bidraget uppgår till högst 75 % av de bidragsberättigande projektkostnaderna i tre år med ett tak på 200 000 euro per år och projekt.

För att skapa ett mervärde på EU-nivå är det ett krav att samtliga dessa projekt har en transnationell karaktär, dvs. omfattar partner från minst tre deltagarländer som arbetar tillsammans mot ett gemensamt mål. Projektens genomsnittliga löptid är tre år.

Under 2000 och 2001 **valdes 373 pilotprojekt ut**. Även detta programområde har rönt särskilt stor framgång hos allmänheten. I samarbete med programkommittén har kommissionen beslutat att öka budgeten med 8 %.

Urvalsår	Antal utvalda projekt	Totalt EU-bidrag i miljoner euro	Genomsnittligt EU-bidrag per projekt i euro
2000	174	59,6	353 000
2001	199	64,4	331 000

Leonardo I pilotprojekt (1995-1999)	514	62,0	120 000
Genomsnitt per år			

Under hela den första etappen beviljades varje år i genomsnitt 514 jämförbara pilotprojekt (2 569 för perioden 1995–1999) ett bidrag på i genomsnitt 120 000 euro per projekt (dvs. totalt 310,06 miljoner euro för 1995–1999). Jämförelsen visar att intentionerna för den andra etappen av Leonardo da Vinci-programmet – färre projekt men ökade bidragsbelopp – har börjat omsättas i praktiken. Fördelarna är uppenbara: det är lättare att hantera ett **mindre antal projekt**, men framför allt är det mera sannolikt att stora projekt får ett större genomslag.

• Språkkompetens

Dessa projekt täcker tre stora områden: språk- och kommunikationsrevisioner, språkinläring och verktyg för språkundervisning samt spridning av framtaget material på språkområdet. Under 2000 och 2001 **valdes 45 projekt ut**. Dessa fick sammanlagt ungefär 13,6 miljoner euro i EU-bidrag. Under 2001 minskade visserligen antalet slutliga projektförslag, men överlag ökade kvaliteten.

Syftet med detta programområde är öka antalet undervisade språk och främja de mindre språken. Varje projekt är inriktat på tre eller fyra språk. Mindre språk är representerade, men engelska och därefter tyska och franska är mycket dominerande.

Även om det räcker med partner från två länder omfattar de utvalda projekten i genomsnitt partner från fem länder. Denna **betydande transnationella dimension** torde leda till värdefulla resultat i många länder. Partnerskapen verkar dessutom **vara väl förankrade på nationell nivå**, eftersom i genomsnitt ett tiotal partner deltar i varje projekt, dvs. nästan två partner från varje deltagande land. Detta borde garantera att projektresultaten kommer att **påverka** de nationella systemen.

Senare i år ska kommissionen påbörja en utvärdering av utbildnings- och yrkesutbildningsprojektens inverkan på språkundervisningen och flerspråkigheten i Europa.

- **Transnationella nätverk**

I dessa nätverk samlas en mängd olika aktörer som arbetar med yrkesutbildning för att genomföra tre aktiviteter: a) sammanföra den kunskap som finns på regions- eller sektorsnivå inom ett visst område och utbyta erfarenheter, b) kartlägga trender och behovet av färdigheter och c) sprida de resultat som nätverken har uppnått. Under 2000 och 2001 valdes **27 nätverk** ut. Dessa beviljades sammanlagt ungefär **8,1 miljoner euro i EU-bidrag** (4,0 miljoner euro år 2000 och 4,1 miljoner euro år 2002). Eftersom EU-bidraget till dessa projekt enligt rådets beslut är begränsat till 50 % av de godkända kostnaderna och verksamhetens generella mål anses vara komplexa lämnades **förhållandevis få projektförslag** in. För att särskilja denna verksamhet från övrig verksamhet och för att **förenkla** det hela publicerade kommissionen i oktober 2001 ett meddelande som förtydligar verksamhetens ursprungliga målsättning och ersätter den speciella handledning för transnationella nätverk som fanns tidigare. Detta meddelande skickades till samtliga nationella programkontor. Kommissionen ser tecken som tyder på att förenklingen och förtydligandet kommer att leda till att projektförslagen i 2002 års omgång kommer att vara **av bättre kvalitet** än tidigare.

4.3 Urvalsförfarande C: Referensmaterial, temaåtgärder, gemensamma åtgärder

Detta **centraliserade** förfarande består av två led, varvid kommissionen väljer ut både de preliminära och de slutliga projektförslagen, de senare med hjälp av oberoende experter. Kommissionen ansvarar för avtalshanteringen, handläggningen och uppföljning av dessa projekt. Urvalsförfarande C ska även tillämpas på projekt som läggs fram av europeiska organisationer (s.k. **EUR-organisationer**) inom samtliga programområden. Under 2000 och 2001 valdes 19 EUR-projekt ut med en budget på sammanlagt 6,0 miljoner euro. Förfarande C gäller följande programområden:

- **Referensmaterial**

Inom detta programområde lämnas bidrag till transnationell verksamhet som gäller prioriterade teman av gemensam betydelse. Huvudsyftet är att sammanställa jämförbara statistiska uppgifter om utbildningssystem och att utarbeta kvantitativ och kvalitativ information, analyser och uppgifter om bästa praxis till stöd för strategier.

Under de första två åren valdes **26 projekt** ut (19 under 2000 och 7 under 2001). Det **totala EU-bidraget uppgick till 9,9 miljoner euro** (7,2 miljoner euro för 2000 och 2,7 miljoner euro för 2001). Den generella tendensen är att antalet projektförslag minskar, men att kvaliteten ökar. Antalet inlämnade statistikprojekt motsvarar dock vare sig förväntningarna eller behoven.

Kommissionen kommer i samarbete med programkommittén att genomföra ett särskilt handlingsprogram för att optimera förfarandena för handläggning av statistikprojekt. Avsikten är att förbättra samordningen mellan statistikprojekt som genomförs inom ramen för Leonardo-programmet och den verksamhet som bedrivs inom Eurostat och OECD.

- **Temaåtgärder**

Temaåtgärder ingår i programområdet pilotprojekt. Syftet är att bevilja bidrag till ett litet antal projekt som bygger på teman som är av särskilt intresse på EU-nivå. Under 2000 var endast

två av 14 slutliga projektförslag av tillräckligt hög kvalitet för att bli utvalda. Under 2001 valdes tre projekt ut. Av dessa sammanlagt fem projekt handlar ett om social integrering, två om främjandet av öppenhet och godkännande av kvalifikationer och ett om tillvaratagande av uppnådda resultat. Det sammanlagda EU-bidraget för dessa två år uppgick till 2,6 miljoner euro, vilket motsvarar 0,75 % av den totala budgeten. Hittills har kvaliteten på många projektförslag lämnat mycket att önska, vilket kan bero på att bestämmelserna i rådets beslut inte är tillräckligt tydliga när det gäller dessa åtgärder.

Kommissionen kommer i samarbete med programkommittén att klargöra vad som innefattas i dessa åtgärder.

• **Gemensamma åtgärder**

Att **åtgärder** som ingår i Leonardo da Vinci-programmet **genomförs gemensamt** med andra EU-program för ungdom och utbildning betraktas som ett första konkret steg i riktning mot en sammanhängande strategi för livslångt lärande.

Efter det formella antagandet av programmen Sokrates och Ungdom år 2000 offentliggjorde kommissionen i början av 2001 den första särskilda inbjudan att lämna projektförslag för gemensamma åtgärder. För att kunna handlägga dessa åtgärder på lämpligt sätt upprättades en **gemensam kommitté** bestående av ledamöter från de tre programkommittéerna.

Det första urvalet var klart i slutet av samma år och gav följande resultat:

- Tre projekt valdes ut under temat överföring och sammanläggning av yrkesutbildningsbetyg.
- Tre projekt gällde temat väglednings- och rådgivningstjänster.
- Ett projekt gällde mångsidiga lärocentrum och e-lärande.

Det totala **EU-bidraget uppgick till 1,8 miljoner euro** (varav 0,6 miljoner euro från Leonardo da Vinci-programmet).

Kommissionen har för avsikt att i framtiden betydligt öka såväl budgeten för gemensamma åtgärder som omfattningen av dessa åtgärder genom att ta med andra dimensioner och program. För 2002 års urvalsomgång har 3,5 miljoner euro avsatts (varav 1,2 miljoner euro från Leonardo da Vinci-programmet).

4.4 Nätverket Euroguidance

Euroguidance är det europeiska nätverket av nationella resurscentrum för yrkesvägledning. Nätverket upprättades 1992–1993 och omfattar för närvarande drygt **50 centrum** spridda över samtliga deltagarländer som finansieras med medel från Leonardo da Vinci-programmet och behöriga nationella myndigheter. EU-bidraget under de första två åren uppgick till **3,1 miljoner euro** (1,5 miljoner euro för 2000 och 1,6 miljoner euro för 2001).

Under 2000 och 2001 **reviderade** kommissionen **nätverkets målsättning**. Euroguidance kommer numera i första hand att främja rörlighet över gränserna i Europa genom att a) tillhandahålla information om möjligheter till allmän och yrkesinriktad utbildning främst för yrkesvägledare, men även för vanliga medborgare, företag och institutioner och b) stödja utbytet av information om system för utbildning och yrkesutbildning och om kvalifikationer i

Europa. Som konkreta resultat har ett flertal seminarier anordnats och en del publikationer, böcker och informationsmaterial tagits fram.

Kommissionen har för avsikt att använda Euroguidance-nätverket för att genomföra livslångt lärande. I kommissionens initiativ för upprättandet av en europeisk **Internet-portal om utbildningsmöjligheter** kommer resurscentrumen att fungera som lokala portalgrupper för att hjälpa till med upprättandet av en pilotversion i oktober 2002. Nätverket kommer även att spela en central roll i det **europeiska forumet för yrkesvägledning** som kommer att inrättas under 2002 och som ska bidra till att yrkesvägledningsverksamheten sätts in i ett perspektiv av livslångt lärande.

4.5 Projektdeltagande och målgrupper

4.5.1 Deltagande av företag, särskilt små och medelstora företag

I kommissionens slutrapport om den första etappen (1995–1999) medgavs att företagens deltagande, särskilt små och medelstora företag, inte motsvarade förväntningarna. Eftersom medverkan av den privata sektorn är av central betydelse för den ekonomiska verksamheten, skapandet av sysselsättning och yrkesutbildningen i Europa var avsikten att öka denna sektors deltagande i den andra etappen.

I följande tabell visas hur många **projektansökare och partner som lämnade in preliminära projektförslag enligt urvalsförfarande B under urvalsåret 2001** per typ av organisation (enligt vad som angivits i ansökningsformulären), både i absoluta tal och i procent.

Typ av organisation	Antal	Procentandel
Små och medelstora företag (mindre än 250 anställda)	1 097	16,0
Stora företag (minst 250 anställda)	195	2,8
Företagsgrupp- eller association	138	2,0
Organisation för yrkesutbildning	1 757	25,6
Universitet	1 117	16,3
Övriga organisationer	2 555	37,3

Uppgifterna visar att ungefär 20 % av projektansökarna och deras partner betraktar sig som företag (se de första tre raderna). Små och medelstora företag är den tredje största typ av organisation som deltar i programmet (16 % av samtliga projektansökare och partner). Små och medelstora företag är också den typ av organisation som deltar mest i jämställdhetsprojekt och näst mest i projekt som gäller personer med funktionshinder (se nedan). Detta kan bero på att den typen av projekt är mycket arbetsmarknadsorienterad och således förutsätter att företag deltar.

Det bör också påpekas att företag ofta deltar som partner, men sällan uppträder som sökande eller projektledare. Kommissionen medger att detta tycks bero på att ansökningsförfarandena fortfarande är för tungrodda för företagen. Det är därför mycket sannolikt att **ytterligare förenklingar** kommer att medföra en ökad medverkan av företag, även som projektansökare.

För att ytterligare klargöra deltagandet i pilotprojekt och projekt för transnationell rörlighet kommer kommissionen att **utreda** frågan närmare inom en snar framtid. Slutsatserna av denna utredning borde vara ännu en uppmuntran till företagen, särskilt små och medelstora företag, att öka sitt deltagande i programmet.

4.5.2 Lika möjligheter för kvinnor och män

Denna fråga var ett mål i den första etappen och är också ett prioriterat åtgärdsområde för EU-politiken. Kommissionen medgav i sin slutrapport om den första etappen att resultaten hade varit blygsamma vad gäller tillgängliga uppgifter, antal projekt och effekten på lika möjligheter. Under den andra etappen kommer lika möjligheter att lyftas fram som ett övergripande program mål.

Tillgängliga uppgifter visar ett särskilt stort deltagande av kvinnor i **projekt som gäller transnationell rörlighet. Kvinnornas procentuella deltagande i programområdet transnationell rörlighet inom Leonardo da Vinci-programmet fortsätter att vara stort under 2000-2001.**

Målgrupp för projekt som avser transnationell rörlighet	2000 Procentandel kvinnor	2001 Procentandel kvinnor
Studerande i grundläggande yrkesutbildning	54	57
Högskole- och universitetsstuderande	57	52
Unga yrkesarbetare och nytexaminerade från universitet/högskola	57	50
Personalansvariga, yrkeslärare osv.	54	47
Yrkesutbildare på språkområdet	74	56
Summa	55	53

(Källa: Kommissionens beräkningar på grundval av uppgifter som lämnades av de nationella programkontoren den 25 februari 2002).

Situationen skiljer sig något för **pilotprojekt som gäller jämställdhet**. Leonardo da Vinci-projekt är i allmänhet inriktade på flera målgruppers behov, vilket innebär att jämställdhetsfrågor ofta ingår i projekt som riktar sig till missgynnade grupper i stort. **Av de 496 projekt som omfattas av urvalsförfarande B eller C är endast 10 inriktade på jämställdhet som sådan. Dessa projekt fick 4,7 miljoner euro i EU-bidrag.**

Antalet projekt måste dock avvägas mot de **effekter** som dessa projekt kan åstadkomma. I regel syftar de till att främja kvinnornas anställbarhet och möjligheter att komma in på arbetsmarknaden genom ökat deltagande i yrkesutbildning med inriktning på anställning i tillväxtsektorer eller traditionellt mansdominerade sektorer, t.ex. genom uppsättandet av mål. Projekten bidrar till att minska utbildningsklyftan eller obalansen mellan könen i specifika sektorer. Det kan gälla traditionellt kvinnodominerade sektorer, som t.ex. hälso- och sjukvård, administration och kundservice, men även mansdominerade sektorer som IT och transport. Dessa projekt kommer att ge en översikt över god praxis när det gäller kvinnor i vetenskapliga yrken och kommer genom resultatspridning att påverka det sätt på vilket små

och medelstora företag brukar hantera fortbildnings- eller omskolningsfrågor. Projekten ger konkreta möjligheter att ifrågasätta stereotypa könsroller.

I dessa 10 transnationella projekt deltog omkring 125 organisationer från 19 deltagarländer. I regel var små och medelstora företag den ledande partnern i jämställdhetsprojekt, följt av utbildningsorganisationer och forskningscentrum.

Under 2000 och 2001 vidtog **kommissionen** flera **åtgärder** för att **uppmärksamma betydelsen** av lika möjligheter för kvinnor och män. Avsikten var att göra lika möjligheter till en **kvalitetsfråga** för hela programmet. I januari 2000 utfärdades riktlinjer om hur frågan om lika möjligheter ska hanteras i programmet. Kommissionen skapade en särskild webbsida som innehåller en metodhandledning för bedömning av ett projekts jämställdhetseffekter samt länkar till en särskild partnersökdatas.

För att ytterligare belysa vikten av denna fråga kommer kommissionen vid 2002 års utvärdering att behandla lika möjligheter för kvinnor och män som en prioriterad fråga. Kommissionen kommer dessutom att genomföra en **studie över hur EU-programmen för utbildning och kultur påverkar lika möjligheter**.

4.5.3 Deltagande av kandidatländer

Vid sidan av EU:s medlemsstater och EES-länderna öppnade rådets beslut programmet för de associerade länderna i Central- och Östeuropa samt Cypern, Malta och Turkiet. Under 2000 antog associeringsråden de nödvändiga överenskommelserna med nästan samtliga kandidatländer. Ett nytt inslag jämfört med den första etappen är att det finansiella bidrag som dessa länder ska betala för att få delta ("inträdesavgiften") **inte längre ska motsvaras av en "skälig motprestation"**.

Samtliga kandidatländer bidrog med en "inträdesavgift" på sammanlagt ungefär 47,1 miljoner euro både för 2000 och 2001 (utom administrativa kostnader), vilket är en andel på 14 %. Av de 496 projektförslag som lämnades in under 2000 och 2001 enligt urvalsförfarande B och C kom **71 ansökningar** från de tolv kandidatländerna. Kandidatländerna prioriterar i synnerhet **språkkompetensprojekt** (16 av 45 projekt). Uppgifterna visar att kandidatländernas deltagande i stort sett motsvarar deras sammanlagda vikt och att ansökarna har egna prioriteringar. Ibland råder dock obalans, särskilt med avseende på urvalsförfarande C där endast ett av de 55 valda projekten kom från ett kandidatland.

Kommissionen planerar att ta itu med denna obalans. Som ett första steg kommer vid nästa utvärdering kandidatländernas deltagande att analyseras särskilt och genom specifika utredningar med avsikten att utfärda rekommendationer för att öka deras möjligheter att delta i programmet.

Det enda kandidatland som ännu inte deltar är **Turkiet**. När denna rapport utarbetades befann sig Turkiets deltagande fortfarande på förberedelsestadiet.

5. PROJEKTUPPFÖLJNING

5.1 Övervakning av löpande projekt

Det finns två former av övervakning: **enskild projektövervakning** och **kollektiv temaövervakning**. Enskild projektövervakning är en fortlöpande process som avser alla

avtalsmässiga och administrativa frågor som rör det enskilda projektet från första början. Övervakningen sköts av de nationella programkontoren (projekt som omfattas av urvalsförfarandena A och B) och av kommissionen (projekt som omfattas av urvalsförfarande C).

När det gäller **kollektiv temaövervakning** beslutade kommissionen under 2001 tillsammans med programkommittén att inleda denna dynamiska process för att möjliggöra korsbefruktnings mellan projekten, följa upp projektutvecklingen och använda projekterfarenheterna för att förbättra programmets genomförande.

Den kollektiva temaövervakningen inleddes i praktiken i slutet av 2001. I enlighet med programmets prioriteringar och den senaste utvecklingen av yrkesutbildningspolitiken valde kommissionen i samarbete med programkommittén följande **fem teman**:

1. Arbetsmarknadsintegration av utsatta grupper
2. Utveckling av färdigheter i företag, särskilt små och medelstora företag
3. Anpassning av utbudet av yrkesutbildningsmöjligheter och nya utbildningsmetoder – yrkesutbildningens kvalitet
4. Öppenhet, utvärdering och validering
5. E-lärande

Därtill kommer att språkprojekt har följts upp närmare. Förutom att språkprojekten har varit föremål för kollektiv temaövervakning har projektledarna även inbjudits till särskilda seminarier för att diskutera frågor som var specifika för deras verksamhet.

I januari 2002 fastställde kommissionen och de nationella programkontoren en **tvåårig arbetsplan** med avseende på dessa fem teman. Planen kommer att genomföras gemensamt av de nationella programkontoren och deras filialer under kommissionens överinseende. Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning (Cedefop) eller andra organisationer kommer också att delta när så är lämpligt.

För 2002 planeras följande arbeten:

- Temabestämning och gruppering per tema av all B- och C-projekt
- Upprättande av en temadatabas som är tillgänglig genom Internet
- Samarbete med olika parter på nationell nivå och på EU-nivå (arbetsmarknadens parter, beslutsfattare, experter osv.)
- Framtagning av ett informationsblad om projekten

5.2 Spridning av resultaten från Leonardo da Vinci-projekt

Kommissionen har i samarbete med programmets aktörer utarbetat en **strategi för spridning av resultaten från den första och den andra etappen**. Resultatspridning ska vara ett villkor för alla projekt. Varje ansökan måste innehålla en plan för resultatspridning. Spridning har således blivit ett kvalitetskriterium som ska användas vid projekturvalet.

Den första etappen (1995–1999) gav upphov till en uppsjö av erfarenheter och produkter:

- Omkring 7 300 transnationella projekt med 127 000 deltagare som gav en mängd värdefulla erfarenheter på detta område.
- Omkring 3 300 transnationella pilotprojekt av olika storlek som vart och ett gav påtagliga resultat i form av läroplaner, utbildningsmoduler, analyser osv.

Spridningen av projektresultatet ansågs vara bristande i den första etappen (1995–1999). I enlighet med vad som aviserats i kommissionens slutrapport om den första etappen har kommissionen vidtagit flera konkreta åtgärder för att förbättra spridningen av projektresultat från den första etappen.

I ett första viktigt steg samlade kommissionen in allt tillgängligt material för att bygga upp en **produkt-databas på Internet**. Informationen kan sökas efter ett antal anpassade sökkriterier och databasen är även tillgänglig för allmänheten. Dessutom arbetar kommissionen idag med att ta fram ett antal broschyrer avsedda för den breda allmänheten. Materialet, som publiceras på flera språk i pappersform och på webbplatsen, innehåller information om projekt som undersöker bästa praxis på ett antal områden, som t.ex. ”Kvinnor och tekniska yrken” och ”Yrkesutbildning och hälsovård”.

Arbetet med att färdigställa och förbättra resultatdatabasen kommer att fortsätta.

Från och med 2003 kommer man att ställa krav på att det för varje utvalt projekt skapas en webbplats på Internet där framstegen och (del)resultat presenteras. Dessa webbplatser kommer att länkas till EU-databasen.

5.3 Tillvaratagande av resultaten från Leonardo da Vinci-projekt

Tillvaratagande av resultaten innebär att man **förstärker eller optimerar resultaten genom försöksverksamhet och praktiskt utnyttjande** för att öka deras värde och verkan.

Idag har ungefär **800 resultat** från projekt som påbörjades 1995, 1996 och 1997 redan **granskats**. Resultaten från projekt som påbörjades under 1998 och 1999 håller på att granskas i takt med att de blir tillgängliga.

Ett diskussionsdokument som tagits fram av kommissionen och som innehöll ett antal uppslag om hur den framtida strategin för utnyttjande av resultaten från Leonardo da Vinci-programmet skulle utformas, diskuterades vid en konferens under det spanska ordförandeskapet (i Madrid den 29 och 30 april 2002).

Vissa konkreta förslag lades fram för att förbättra villkoren för projektutveckling, öka möjligheterna att överföra projektresultaten till den allmänna och yrkesinriktade utbildningen och omsätta dem i praktik i företagen. Dessutom betonades vikten av att skapa länkar mellan **övervakning, utvärdering och tillvaratagande av resultaten**.

Några rekommendationer lämnades för att se till att projektresultaten kommer till praktisk användning och för att programmets lärdomar ska **komma till uttryck i policyutvecklingen**. Bland åtgärder för att utnyttja projektresultaten kan nämnas upprättandet av kopplingar till andra gemenskapsinitiativ, användning av nätverk för att dra nytta av resultaten och skapandet av en samordningsmekanism. Dessutom betonades att **ansvaret för tillvaratagande av resultaten måste delas** mellan kommissionen och medlemsstaterna.

Två förutsättningar fastställdes för tillvaratagandet av resultaten: upprättandet av tydliga kvalitetskriterier som ska tillämpas under projektets hela livscykel och aktiv spridning av projektresultaten. Effektiva informationssystem för spridning av programresultaten måste skapas både på europeisk och på nationell nivå och kommissionen måste gå i spetsen för utformningen av en aktiv informationspolitik.

En **handlingsplan för tillvaratagande av projektresultat** kommer att upprättas till slutet av 2002 samtidigt som en temagranskning av den första etappen kommer att slutföras.

6. SLUTSATSER OCH VIDARE ÅTGÄRDER

Rådets beslut från 1999 om att upprätta den andra etappen är en fast utgångspunkt för att komma till rätta med tidigare strukturella brister. I början av den andra etappen inrättade kommissionen och deltagarländerna de programstrukturer som programdeltagarna behöver.

- Den politiska ramen i rådsbeslutet och 2000 års inbjudan att lämna projektförslag har bidragit till att utveckla en europeisk politik för yrkesutbildning med inriktning på livslångt lärande. Programmet har därmed givit projektansökarna en sammanhängande och tydlig ram för att utveckla sina projektidéer.

Kommissionen kommer i samarbete med medlemsstaterna att ytterligare rationalisera programmålen i framtiden. Kommissionen kommer att stärka komplementariteten mellan Leonardo da Vinci-programmet och annan närliggande EU-politik med sikte på livslångt lärande.

- De arbetsuppgifter som tillfaller programmets förvaltningsstrukturer klagjordes genom en centralisering av de politiska funktionerna och en decentralisering av förvaltningsfunktionerna. Kommissionen har i samarbete med programkommittén vidtagit de åtgärder som krävs för att genomföra programmet. De nationella myndigheterna har med stöd av programkontoren förvaltat större delen av anslagen till de slutliga mottagarna på fältet.
- Kommissionen har i samarbete med programkommittén fattat ett antal beslut för att **rationalisera, förenkla och påskynda** handläggningen och rutinerna. Detta innebär att de totala förvaltningskostnaderna har kunnat hållas nere, att utbetalningarna numera sker betydligt snabbare, att de formella kriterierna har förenklats och att urvalsförfarandena har kunnat ske snabbare, i synnerhet för projekt som gäller transnationell rörlighet.

Kommissionen har för avsikt att i samarbete med programkommittén ytterligare rationalisera förfarandena. Kommande programutvärderingar, och i synnerhet slutsatserna från den externa utvärderingen under 2003, kommer att ge underlag för ytterligare förbättringar av förfarandena i enlighet med rådets beslut.

Programverksamheten var under hela 2000 och 2001 särskilt lyckad.

- Ansökningar som gällde projekt för transnationell rörlighet översteg de tillgängliga budgetmedel, ibland med mer än tre gånger de motsvarande medlen. Programmet kunde ändå ge bidrag till omkring 32 000 stipendiater per år, vilket är en ökning med 40 % jämfört med den första etappen.

- Pilotprojekt som omfattas av urvalsförfarande B var eftersökta. Även här var efterfrågan större än tillgången. Färre men större projekt valdes ut jämfört med den första etappen. Det finns således goda utsikter för att samtliga 496 projekt som omfattas av urvalsförfarande B och C kommer att ge värdefulla resultat.

Kommissionen kommer i samarbete med programkommittén att vidta åtgärder för att höja kvaliteten på projekten. Detta gäller särskilt transnationell rörlighet. Under senare delen av 2002 kommer särskilda ansträngningar att göras för att se till att enskilda projektresultat dokumenteras bättre. Aspekten livslångt lärande kommer att stärkas särskilt i projekt som omfattas av urvalsförfarande C.

När det gäller projektdeltagande och frågan huruvida man har lyckats nå målgrupperna kan följande slutsatser utläsas:

- Företagens deltagande uppgår för närvarande till 20 % av det totala antalet partner och projektansökare. Små och medelstora företag kommer på tredje plats per typ av organisation.
- Lika möjligheter för kvinnor och män är en aspekt som kommer särskilt väl till uttryck inom programområdet transnationell rörlighet, där 55 % av stipendiaterna är kvinnor.
- De rättsliga regler som gäller för ansökare från kandidatländer håller på att stegvis likrikas med reglerna för sökande från andra länder. Kandidatländernas deltagande i de olika programområdena speglar deras särskilda preferenser.

I enlighet med rådets beslut kommer kommissionen att stimulera deltagandet av särskilda målgrupper och kandidatländerna. I ett första steg kommer kommissionen vid framtida utvärderingar och analyser att undersöka lämpliga åtgärder för att ytterligare underlätta för företag, kvinnor och projektansökare från kandidatländer att delta i programverksamheten.

- Resultaten från den första etappen (1995–1999) håller på att spridas. Flera initiativ har satts igång, däribland uppbyggnaden av en komplett databas och, i nära samarbete mellan kommission och nationella programkontor, utformningen av en strategi för resultatspridning.
- Den kollektiva temaövervakningen av löpande projekt har precis börjat med fastställandet av fem temagrupper.
- Begreppet ”tillvaratagande av resultaten” har klargjorts av kommissionen i samarbete med medlemsstaterna och innebär att värdet av projektresultaten ska öka genom att de används i försöksverksamhet och utnyttjas i praktiken.

Kommissionen kommer inom en snar framtid att öka sina ansträngningar för att programmets resultat ska beaktas vid policyutvecklingen. En handlingsplan för tillvaratagande av resultaten kommer att upprättas före slutet av 2002.

Sammanfattningsvis kan sägas att Leonardo da Vinci-programmet generellt sett har genomförts effektivt och verkningsfullt under de första två åren av den andra etappen. Kommissionen kommer i nära samarbete med programkommittén att **utnyttja programmets potential ännu bättre** i framtiden med sikte på livslångt lärande och till nytta för deltagarna.

BILAGA 1

I följande tabell ges en översikt över programverksamheten både i form av inflöden (budgetutfall) och utflöden (antal deltagare i projekt som gäller transnationell rörlighet och antal projekt).

	Budget i miljoner euro			2000	2001	Totalt
	2000	2001	Totalt	Antal projekt/deltagare		
Urvalsförfarande A	69,3	71,8	141,1	2 550/	2 250/	4 800/
Transnationell rörlighet				37 500	38 000	75 500

				Antal projekt		
<i>Urvalsförfarande B</i>	69,6	74,9	144,5			
Pilotprojekt	59,6	64,4	124,0	174	199	373
Språkkompetens	6,6	6,9	13,5	20	25	45
Transnationella nätverk	3,4	3,6	7,0	11	12	23
<i>Urvalsförfarande C</i>	11,1	8,0	19,1			
Referensmaterial	7,2	2,7	9,9	19	6	25
Temaåtgärder	1,0	1,6	2,6	2	3	5
Gemensamma åtgärder	---	0,6	0,6	---	6	6
EUR-projekt	2,9	3,1	6,0	9	10	19
Summa B och C				235	261	496

<i>Kompletterande åtgärder</i>	15,0	15,7	30,7
Nätverket Euroguidance	1,5	1,6	3,1
Diverse	2,5	2,8	5,3
Nationella programkontor	11,0	11,3	22,3

<i>Administrativa kostnader</i>	5,6	5,5	<i>11,1</i>
Tekniskt stöd (EU-nivå)	4,4	3,3	7,7
Diverse	1,2	2,2	3,4

Summa budget	<i>170,6</i>	<i>175,9</i>	<i>346,5</i>
---------------------	---------------------	---------------------	---------------------

BILAGA II: Finansiering (i euro) uppdelad efter deltagarland och programområde (NPK = medfinansiering från nationella

Ar ==>	2 000					2 001				
Land	Förf. A	Förf. B	Förf. C	NPK	Totalt	Förf. A	Förf. B	Förf. C	NPK	Totalt
A	1 522 634	2 519 614	0	452 411	4.494.659	1.502.520	2.812.498	0	466.210	4.781.228
B (nl)	954 787	1.241.105	0	265.233	2.461.125	993.442	1.418.612	0	252.467	2.664.521
B (fr)	677.327	952.845	0	188.839	1.819.011	704.750	1.209.758	0	179.101	2.093.609
B (de)	33.308	533.277	0	16.412	582.997	34.657		0	8.807	43.464
D	11.454.466	7.555.557	2.353.479	936.057	22.299.559	11.981.140	9.633.725	548.580	1.266.350	23.429.795
DK	1.003.101	1.478.546	0	377.862	2.859.509	1.039.455	1.525.984	0	416.339	2.981.778
E	6.798.169	5.867.811	859.980	950.666	14.476.626	7.106.395	6.515.268	0	902.612	14.524.275
EL	2.075.869	2.253.507	344.719	400.602	5.074.697	2.162.551	2.200.033	1.251.838	376.864	5.991.286
F	8.144.309	7.032.672	442.022	668.790	16.287.793	8.515.793	7.444.045	363.511	1.083.227	17.406.576
FIN	1.167.815	2.190.482	381.450	405.013	4.144.760	1.083.661	2.290.719	0	389.252	3.763.632
I	8.963.113	6.868.641	1.319.858	1.002.606	18.154.218	9.372.907	7.114.881	1.411.053	1.040.280	18.939.121
IRL	1.257.460	1.473.304	0	249.161	2.979.925	894.121	1.601.000	0	301.831	2.796.952
L	351.658	1.137.636	438.487	217.800	2.145.581	357.450	980.541	0	212.675	1.550.666
NL	2.421.339	2.332.288	453.898	564.618	5.772.143	2.524.266	2.444.695	0	490.063	5.459.024
P	1.981.812	1.951.438	556.385	343.764	4.833.399	2.064.082	2.178.661	0	398.736	4.641.479
S	1.544.237	1.863.205	0	456.624	3.864.066	1.605.978	2.143.882	0	462.647	4.212.507
UK	7.419.458	7.486.252	544.410	1.038.606	16.488.726	7.756.832	7.664.151	791.439	1.030.000	17.242.422
Totalt EU-15	57.770.862	54.738.180	7.694.688	8.535.064	128.738.794	59.700.000	59.178.453	4.366.421	9.277.461	132.522.335
ISL	339.003	898.807	0	270.667	1.508.477	350.322	615.156	0	270.667	1.236.145
FL	100.000	380.000	0	54.715	534.715	100.000		0	84.898	184.898
N	908.209	1.519.456	0	392.050	2.819.715	938.535	1.645.489	0	392.050	2.976.074
Tot. EFTA/EES	1.347.212	2.798.263	0	717.432	4.862.907	1.388.857	2.260.645	0	747.615	4.397.117
BG	1.218.000	1.944.784	606.024	128.325	3.897.133	1.252.482	1.415.436	0	132.480	2.800.398
CY	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	0	192.096	314.001	0	30.198	536.295
CZ	1.028.804	1.969.447	0	177.945	3.176.196	1.057.949	1.620.094	0	166.306	2.844.349
EE	330.078	367.581	0	31.410	729.069	339.112	428.080	0	48.878	816.070
HU	1.028.804	2.059.102	0	116.476	3.204.382	1.057.949	1.511.222	0	166.312	2.735.483
LT	539.574	443.394	0	72.750	1.055.718	554.763	831.876	0	87.210	1.473.849
LV	446 194	391.747	0	77.346	915.287	458.780	619.972	0	72.143	1.150.895
MT	257.300	n.a.	n.a.	29.000	286.300	174.227	334.863	0	27.389	536.479
PL	2.489.998	2.136.000	0	364.914	4.990.912	2.560.602	2.845.641	0	250.000	5.656.243
RO	1.742.958	1.909.412	0	140.291	3.792.661	1.792.218	1.939.347	0	140.871	3.872.436
SI	390.166	576.790	0	64.122	1.031.078	400.000	542.876	0	63.077	1.005.953
SK	829.864	354.015	0	50.246	1.234.125	853.669	1.016.609	0	60.013	1.930.291
Tot. kand.	10.301.740	12.152.272	606.024	1.252.825	24.312.861	10.693.847	13.420.017	0	1.244.877	25.358.741
Totalt	69.419.814	69.688.715	8.300.712	10.505.321	157.914.562	71.782.704	74.859.115	4.366.421	11.269.953	162.278.193